

Weven op rond weefgetouw

1.	GESCHIEDENIS:	blz. 1
2.	HET BOUWEN VAN EEN ROND WEEFGETOUW:	blz. 2
3.	HET OPZETTEN VAN DE SCHERINGDRADEN:	blz. 4
4.	HET WEVEN:	blz. 8
6.	LAATSTE STUK WEVEN:	

ad 1: DE GESCHIEDENIS

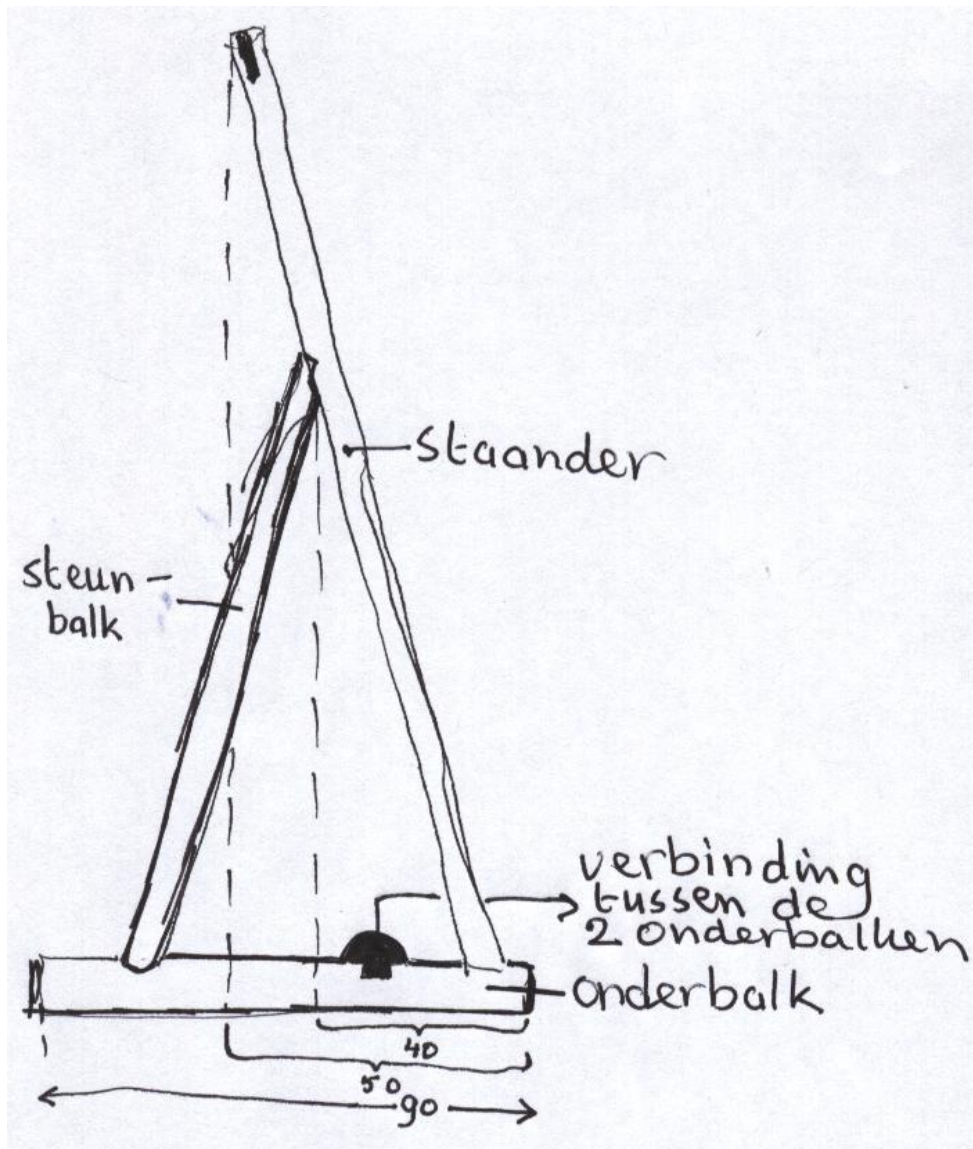
Het eenvoudige weefgetouw is vanaf de steentijd tot in de ME onveranderd gebleven. Men weet ook, hoe dat weefgetouw eruit zag.

Over een weefgetouw voor rond weven moet men gissen hoe het er uit zag. Er is zeker weten weefsel gevonden, dat rond geweven is. Het beroemdste voorbeeld is het ijzertijd vrouwengewaad van Huldremose (Denemarken).

ad2: HET BOUWEN VAN EEN ROND WEEFGETOUW

Het weefgetouw is duidelijk anders.

De balken voor staander, steun, onderbalk en verbinding tussen de 2 onderbalken zijn 8 bij 8 cm.

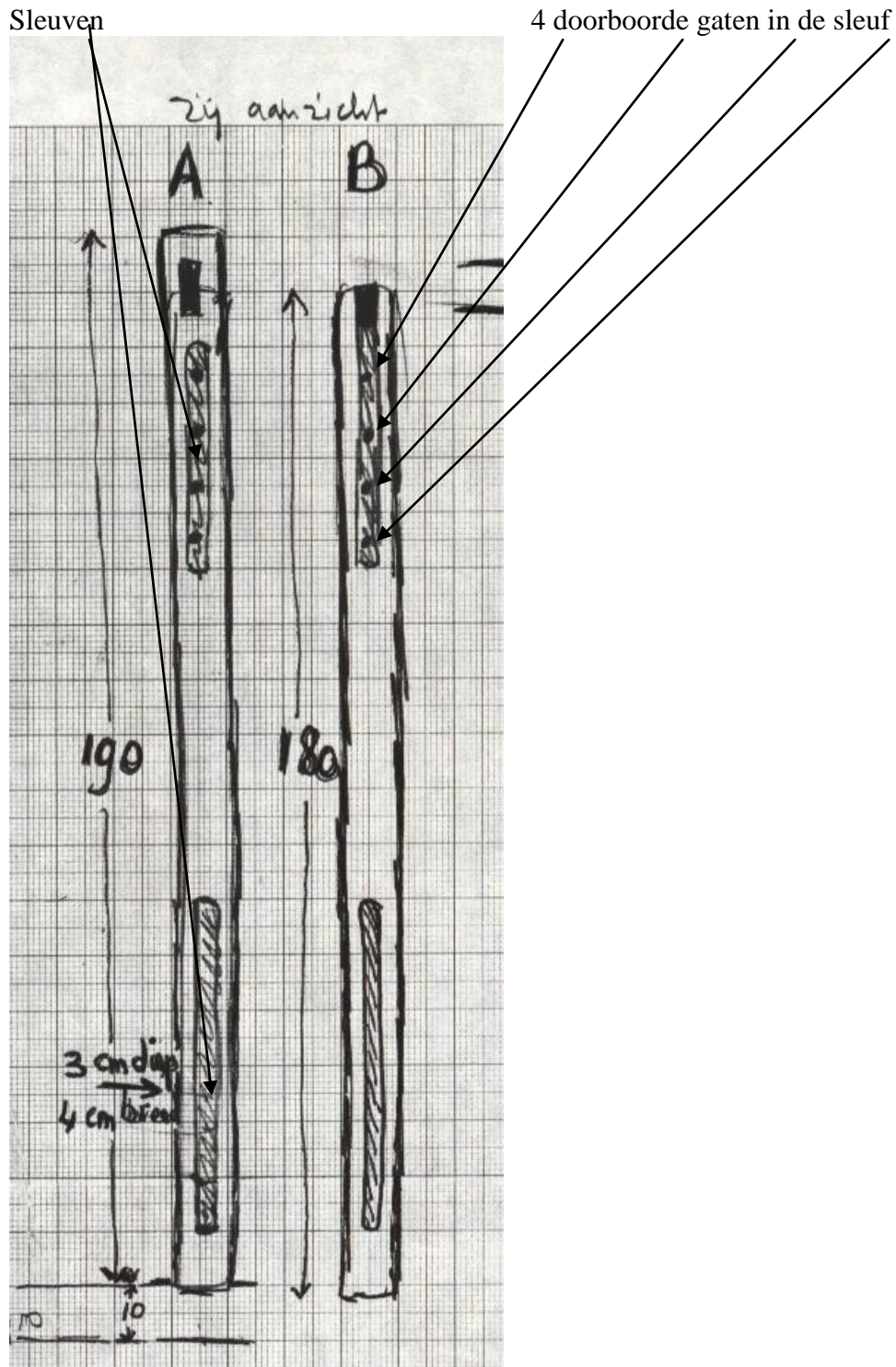
De schuine van de staanders krijg je goed als je de tekening goed bekijkt.

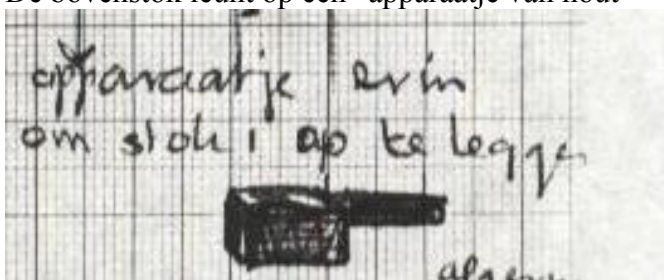
Onderbalk

Verbinding tussen de 2 onderbalken

De staanders moeten aan de binnenkant twee langwerpige sleuven krijgen van 3 cm diep en 4 cm breed en ongeveer 20 cm lang. 1 bovenaan en 1 onderaan, zie tekening.

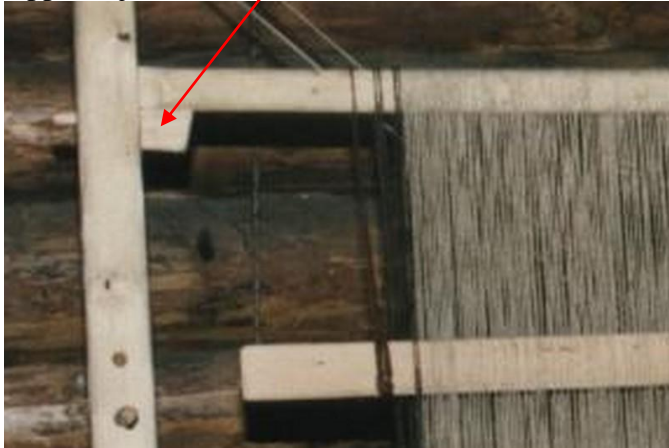

Het doel van de sleuven is om er 2 stokken horizontaal in te laten glijden, waaromheen de ronde scheringdraden moeten opgespannen worden. De bovenstok leunt op een "apparaatje van hout"

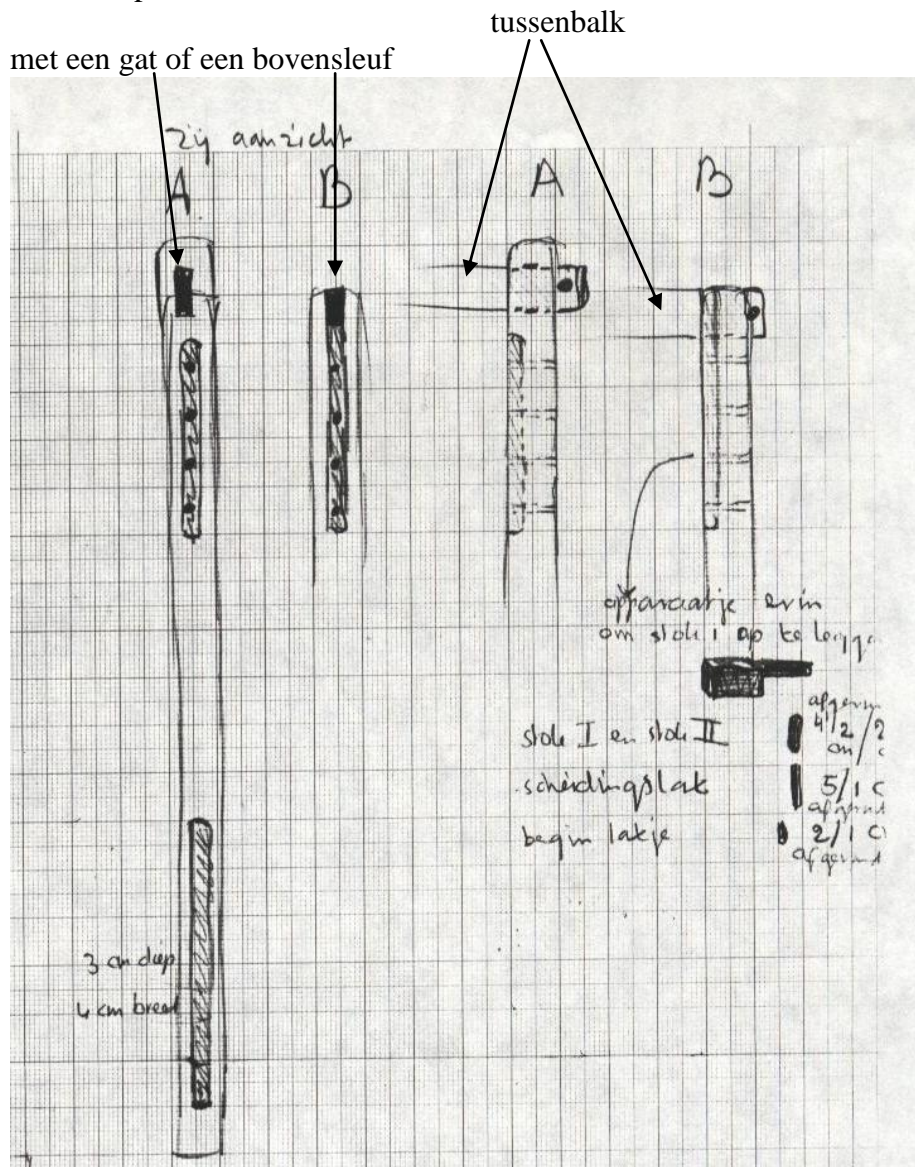
Het dikke stuk is zo breed als de sleuf, het ronde uiteinde heeft de doorsnede van de 4 doorboorde gaten

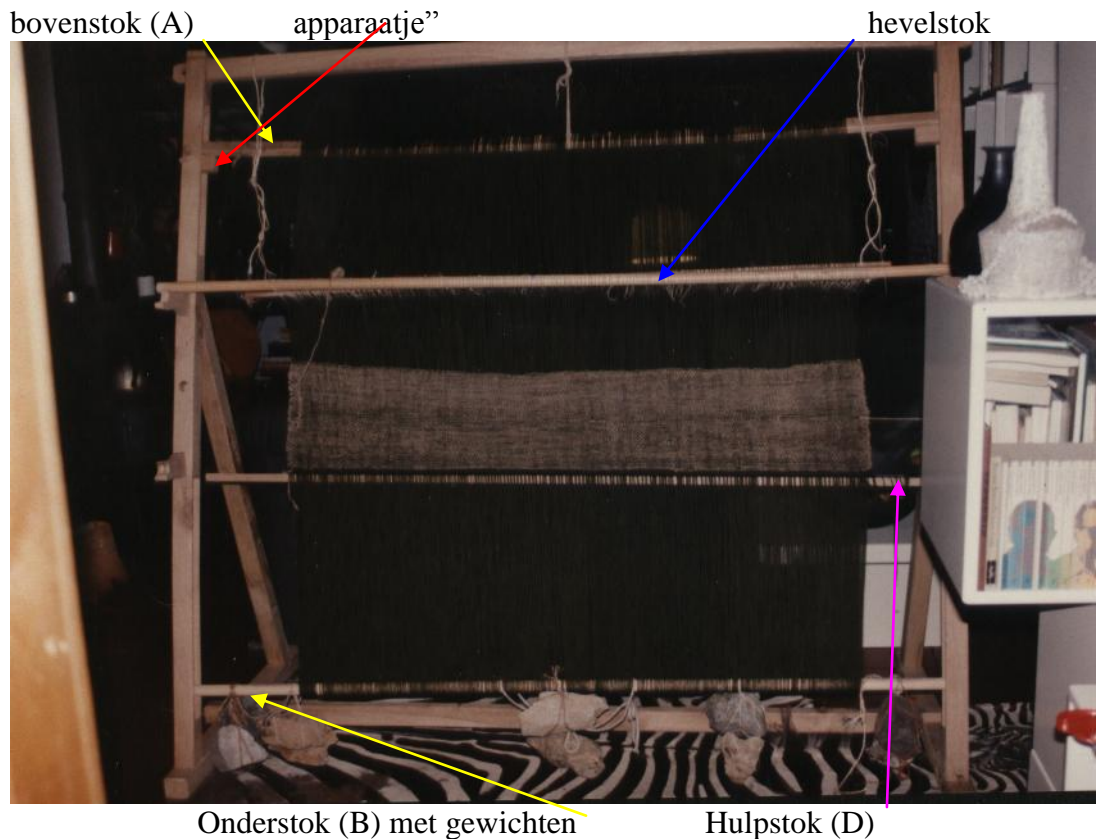
Apparaatje van hout

De onderste stok ligt wel in de sleuf maar heeft gewichten om de scheringdraad strak te houden.

De bovenkant van de 2 staanders verbind je met een tussenbalk. Dat kan op 2 manieren. A en B.

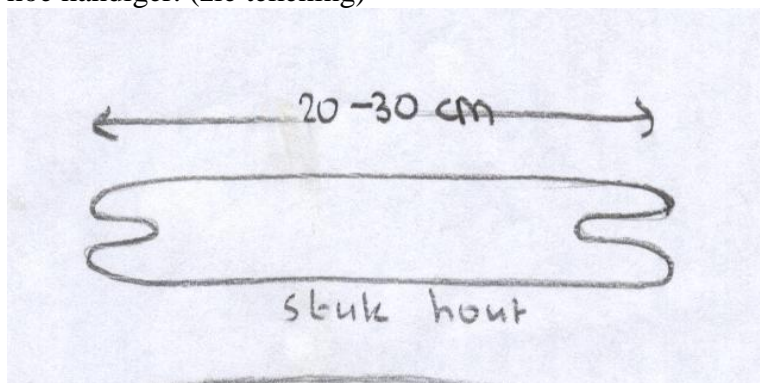

GROTE TIP: De hevelstok steunt op de hevelvorken. Maak in het vooruit in de standers meerdere gaten op verschillende hoogtes voor deze vorken. Het scheelt je in tijd. Je kunt wat langer doorgaan, voordat je het weefsel moet verplaatsen.

ad 3. DE SCHERINGDRADEN AANLEGGEN.

Nu moet je bollen wol maken voor de scheringdraden. Of de draden om een haspel wikkelen. Een haspel is handiger. Hoe langer deze is, hoe handiger. Hoe platter het totaal van de draden, hoe handiger. (zie tekening)

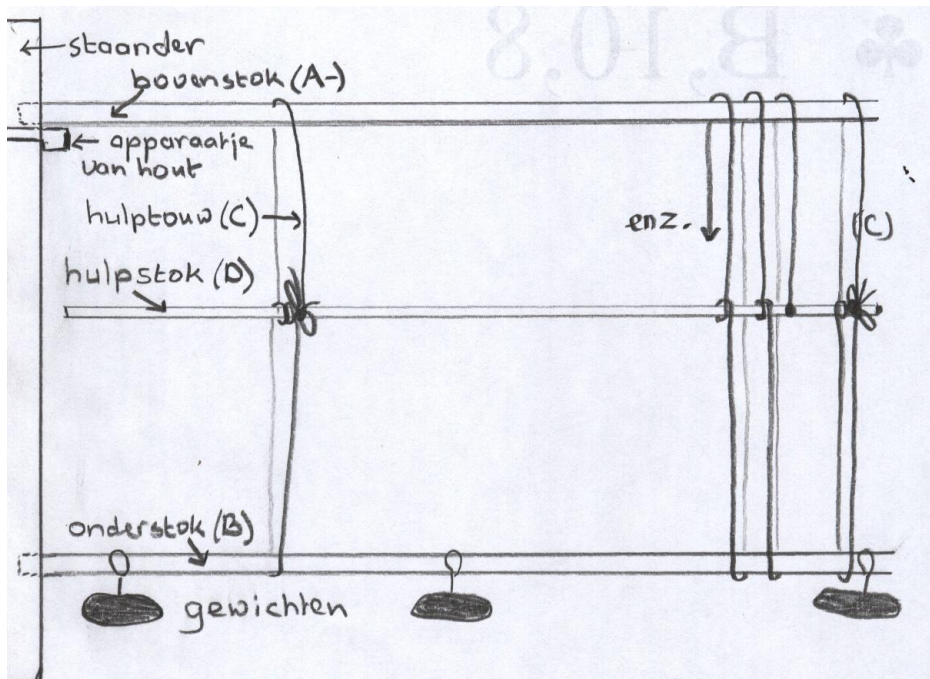

Je begint met het einde van de scheringdraad links van het rechtse hulptouw (C) vast te knopen aan de hulpstok (D), die ergens halverwege hangt door de 2 hulptouwen (C).

Het kan ook rechts van het linker hulptouw (C).

Je gaat met de draad aan de voorkant over de bovenstok (A) (die vast ligt op de 2 apparaatjes van hout) en aan de achterkant naar beneden onder de onderstok door (B) die vastgezet is door hulptouw (C) naar boven en de gewichten naar beneden) aan de voorkant weer naar de hulpstok toe.

Je maakt een slag om de hulpstok en gaat weer aan de voorkant naar boven over de bovenstok enz enz.

Is je eerste bol (of haspel) wol op, dan knoop je het eind vast aan het begin van de 2de bol (of haspel) en ga je door. De draad loopt eindeloos door.

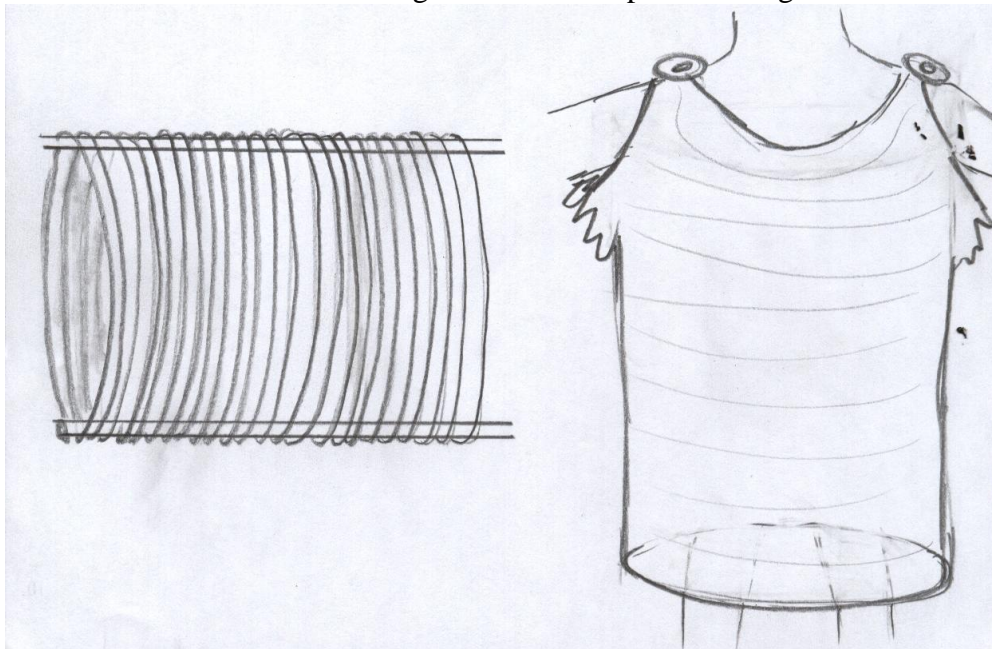
ZOEK UIT: De afstand van de scheringdraden is afhankelijk van de dikte van je draden wol. Als het goed is heb je met de wol al een proeflapje gemaakt om dat te weten te komen.

Is de stof in wording breed genoeg uitgezet door de scheringdraden, dan knoop je het einde van de draad vast aan de hulpstok.

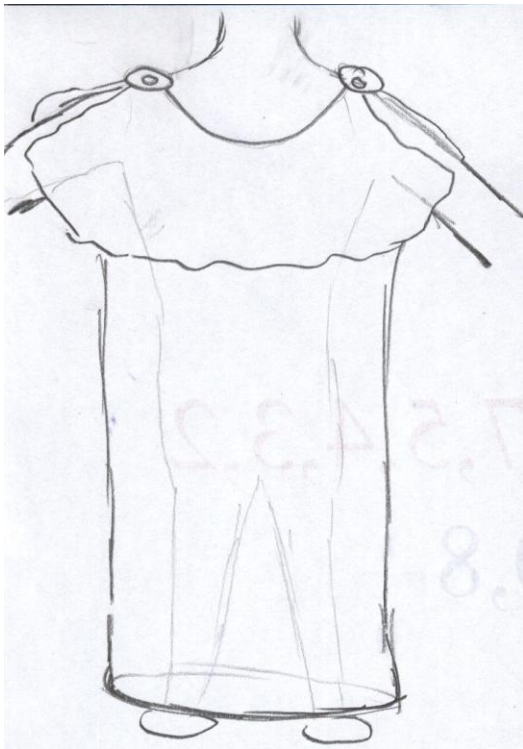
LET OP: De breedte van je weefsel wordt de hoogte van je kleed/jurk/jas.

LET OP: Eerst weten welk model je wilt, dan pas opzetten.

model a: Bovenkant wordt vastgezet met 2 sierspelden. Lengte tot net onder de knieën.

model b: Overslag terug aan de bovenkant, die bij kou eventueel over het hoofd grotrokken kan worden als capuchon. De lengte tot aan de enkels (lekker warm)

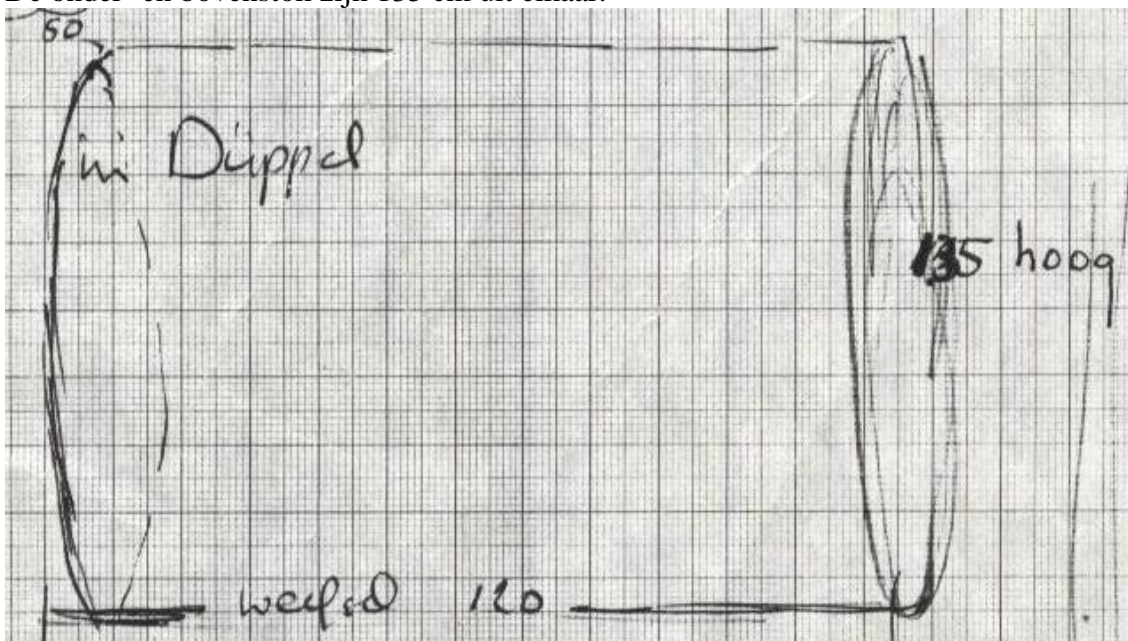

Hierbij moet de breedte van het weefsel een stuk breder zijn.

In Duppel gebruikten ze tijdens een experiment om het kledingstuk van Huldremose te maken onderstaande maten.

Het weefsel is op het weefgetouw 120 cm breed.

De onder- en bovenstok zijn 135 cm uit elkaar.

Experiment opzetten van rond weefsel (135 cm breed, 105 cm hoog)

De scheringdraden zijn 5 draden (= slagen rond) op 2 cm

Totaal: 352 slagen (1 slag is 2,30 m)

Duur: opzetten van de draden:

3 uur

Lusjes aan hevelstok:

7 uur

Stenen zoeken en ophangen:

1 uur

Weven: 16 x heen en weer = 5 cm in 1 uur

De hele rondte = ...cm = ... uur

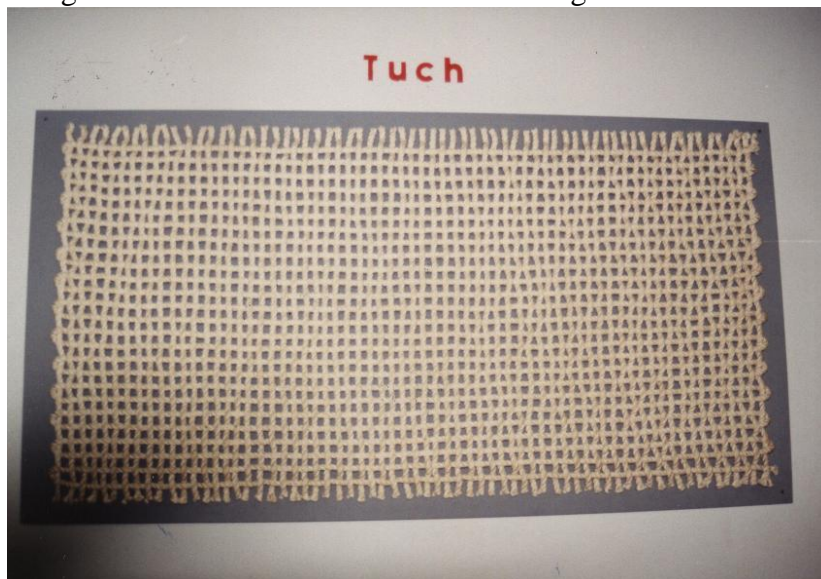
.... Uur

Spinnen: 2 klossen gesponnen draad = ... Uur

Twijnen: 1 klos getwijnde draad = ... Uur

ad 4: HET WEVEN.

Het gewone weven in linnen- of doekbinding

Gewone binding

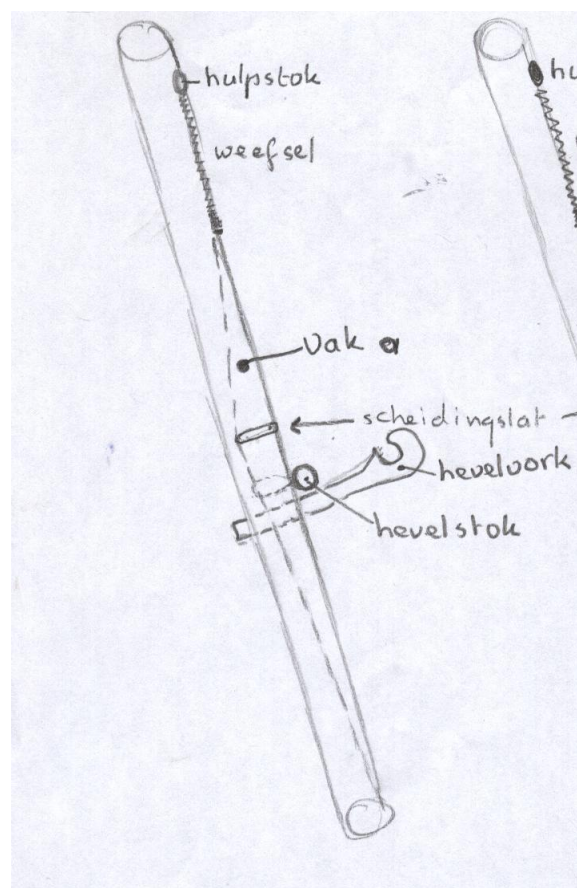
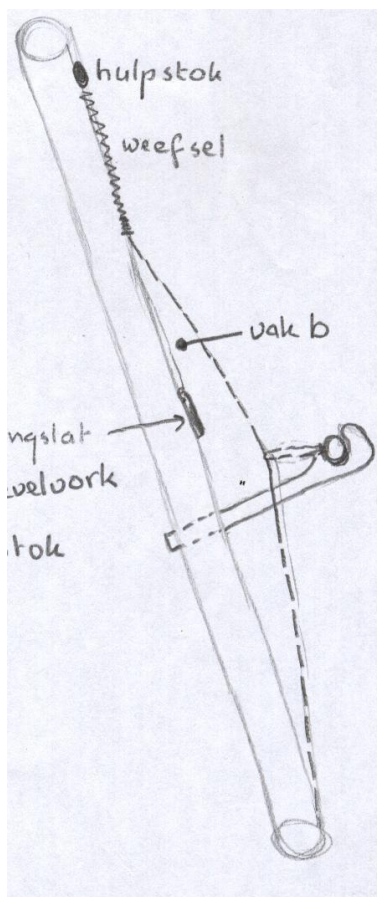
Bij gewone binding heb je één hevelstok nodig.

En met behulp van een scheidingslat kun je dan 2 vakken maken.

- Dit is anders dan gewoon weven. Bij gewoon weven worden de vakken gemaakt door één hevelstok, de gewichten aan de scheringdraden en de schuine stand van het weefgetouw (zie cursus gewoon weven).

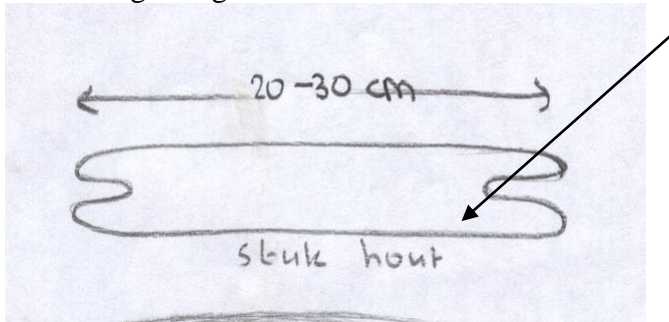
Vak a: -hevelstok uit vork halen
-scheidingslat dwars zetten.

Vak b: -scheidingslat plat leggen
-hevelstok in vork leggen

TIP: Als je de tekening bekijkt merk je, dat het vakken maken niet gaat met alleen een hevelstok. Je hebt echt een scheidingslat nodig. En deze mag best breed zijn. B.v. 8 cm is prima. Want door het vak van 8 cm breed moet je de haspel wol halen. Hoe breder de haspel, hoe handiger in gebruik.

TIP: Het is handiger, als de scheidingslat met de 2 eindpunten hangt aan een hulplijntje. Dan kan hij niet wegschuiven of glijden.

HET KAN OOK ANDERS:

Daar we niets weten over hoe er geweven is, (we kennen alleen het resultaat), zou het ook kunnen dat er vanaf de hulpstok naar boven is geweven. (Dat heb ik gedaan)

Het lijkt me logischer om het traditionele weven in de ijzertijd, van boven naar beneden ook met rond weven door te zetten.

Het aanslaan naar beneden is wel makkelijker dan naar boven, dat zie je nu nog veel in andere landen, dus dat pleit voor van beneden naar boven.

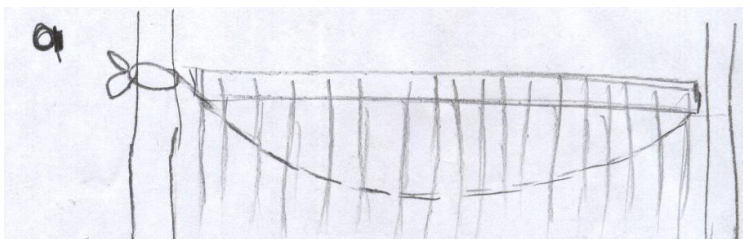
Probeer het maar uit.

Het resultaat is hetzelfde.

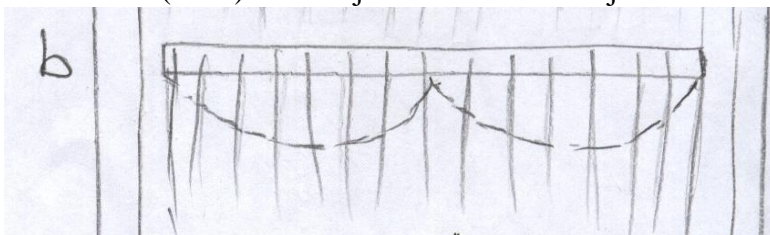
Het weven.

1. De hevelstok leggen we uit de hevelvork tegen de scheringdraden aan.
2. De scheidingslat draaien we ongeveer horizontaal. Er ontstaat een vak. Vak a
3. Draad door vak a halen in een ruime bocht. (tek.a) (hoe breder je weefsel, hoe ruimer de bocht) .

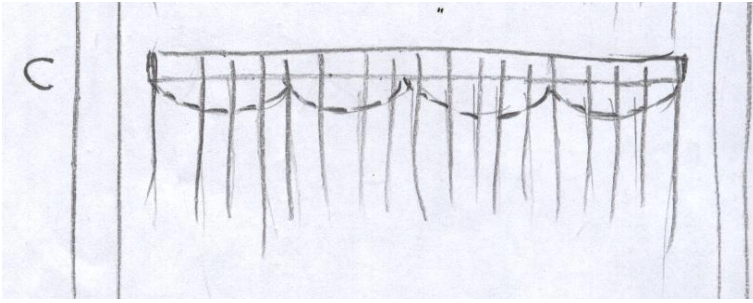
TIP: Als hulpje kun je het begin van de draad vastmaken aan de rechter of linker staander

4. Nu de hevelstok alvast leggen in de hevelvork Vak b.
5. De hangende draad komt nu een beetje vast te zitten. Door de draad met je vinger of slagzwaard in het midden van de bocht omhoog te duwen of te slaan tegen de hulpstok aan. (tek.b) verdeel je de draad een beetje over de breedte.

6. En daarna nog eens door de draad in het midden van de 2 ontstane bochten omhoog te duwen of te slaan. (tek.c)

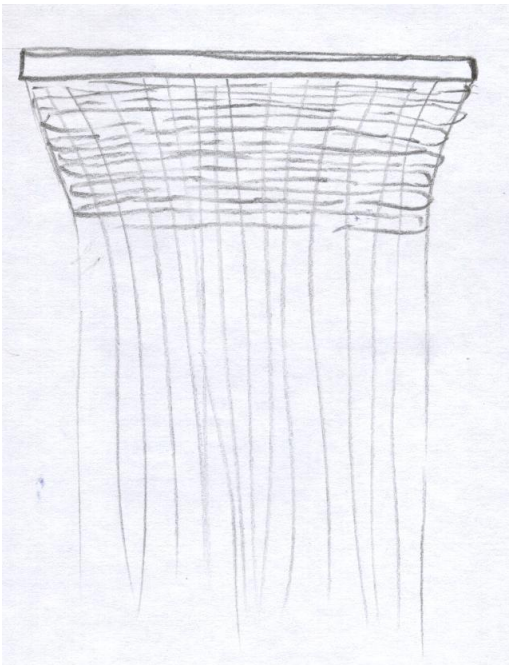

7. Eventueel nog eens in het midden van de nu ontstane 4 bochten.

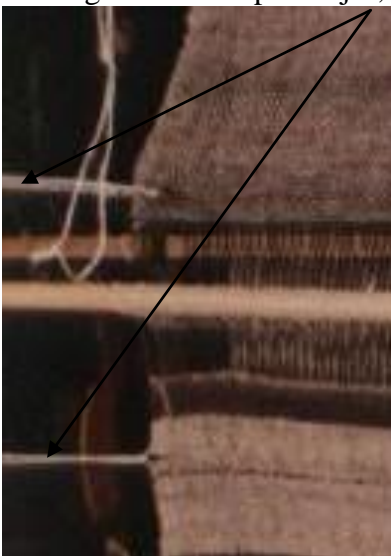
TIP: De inslagdraad is nu regelmatig verdeeld over de breedte. Dat maakt, dat er minder kans is op inweven.

BEGINNERSFOUT: Bij inweven wordt de breedte van het weefsel door een te korte bocht steeds minder breed. Dat is lastig als je er kleding van moet maken. De lengte van je kleding is dan ongelijk.

Voorbeeld van inweven

Ikzelf gebruikte hulpdraadjes, om het weefsel in ieder geval even breed te houden.

8. Sla nu met je vingers of met een slagzwaard of platte slagplank de doorgehaalde draad zo strak mogelijk tegen de hulpstok aan.
9. Haal de draad ruim door vak b. zie 3
10. zie 4
11. zie 5
12. zie 6
13. zie 7
14. De draad door vak a halen.
15. Zie 4
16. Zie 5
17. Zie 6
18. Zie 7
- Enz.
- Enz.

Op een gegeven moment wordt de ruimte tussen einde weefsel en hevelstok en scheidingslat te klein.

19. Je kunt de hevelvork wat lager zetten en de scheidingslat wat lager hangen.
20. Ga door tot het niet verder meer gaat.

Nu moet het ronde weefsel gedraaid worden.

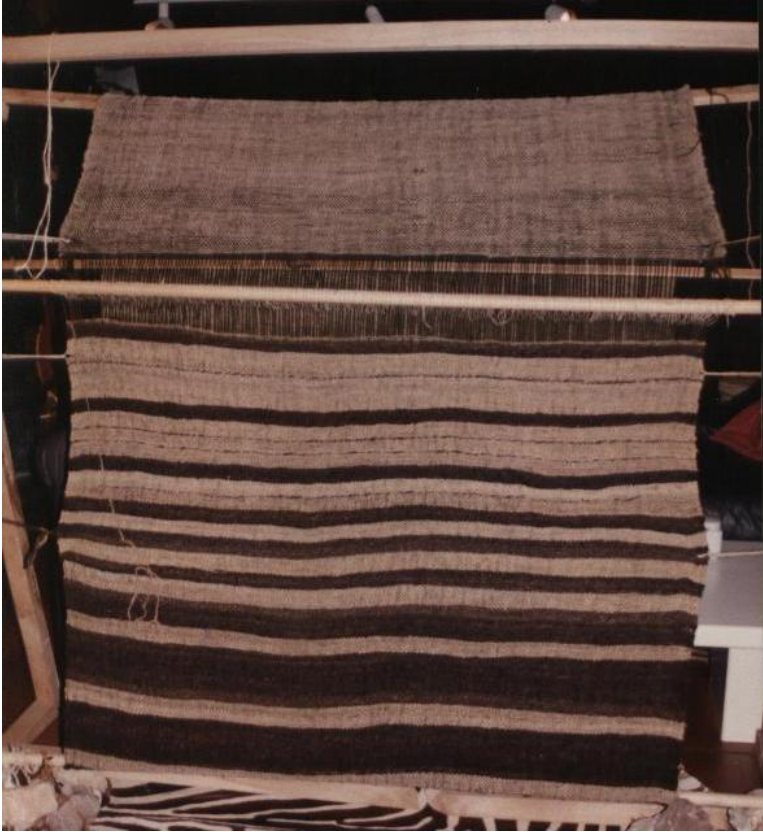
21. Haal de gewichten van de onderstok af. Trek nu aan de hulpstok het stuk weefsel en de scheringlijnen omhoog om de bovenstok heen. (waarschijnlijk moet dat met zijn tweeën)
(of zie : het kan ook anders)
22. Verdeel de scheringdraden weer een beetje gelijkmatig.
23. Hang de gewichten weer aan de onderste stok.
24. En begin weer met de cyclus.

LET OP: Na enkele inslagen steeds de stand van de scheringdraden corrigeren. De afstand zo gelijk mogelijk houden.

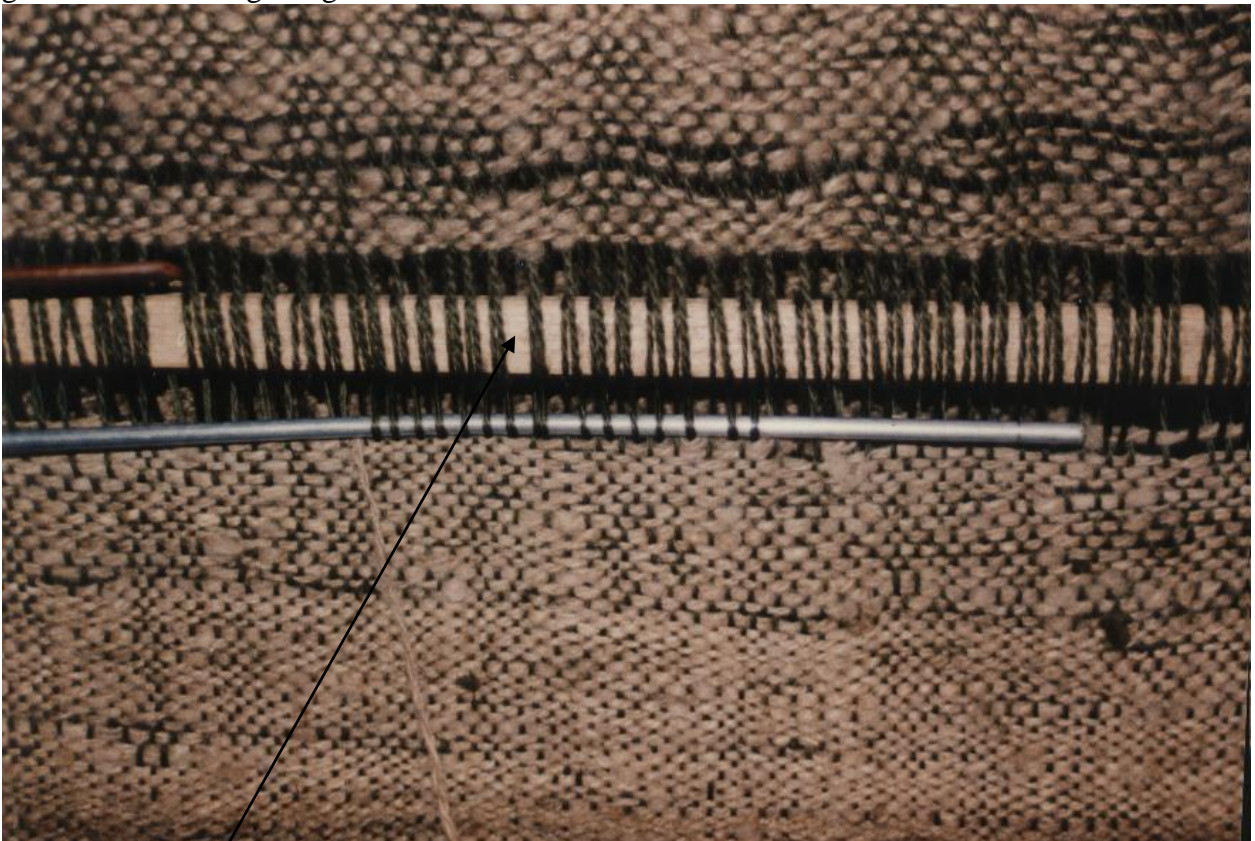

TIP: Hoe netter je werkt, hoe meer plezier je van je werk hebt en hoe mooier het resultaat wordt.

Op deze manier kun je bijna helemaal rond weven.
Het laatste stuk wordt lastig.

Ten 1ste : De haspel kan niet meer door de smalle ruimte. Die moet vervangen worden door een soort lange naald. Een ijzertijd oplossing is een lange benen naald te maken en te gebruiken met een groot gat.

Ten 2de: De hulpstok moet vervangen worden door een stevige draad, om de laatste ruimte ook nog te weven. Ikzelf gebruikte een driedubbele draad van getwijnde wol.

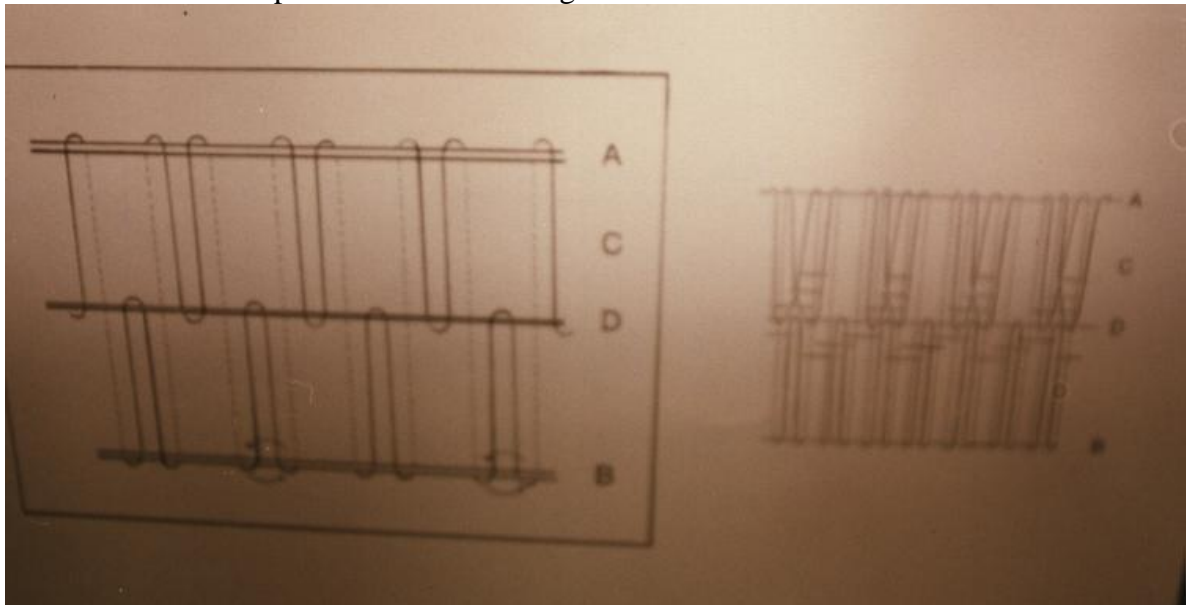
De rest wordt helemaal opgevuld met vlechten met de naald.

Dit experiment is gedaan in ongeveer 1993 door Anneke Boonstra, om zelf uit te vinden hoe het mogelijk was gedaan in de IJzertijd.

Het weefsel zelf is niet erg netjes geweven, het ging haar meer om de techniek uit te vinden. Dat laatste is haar met heel veel puzzelen goed gelukt.

Ander experimenten.

Andere manier van opzetten van de scheringdraden:

Er zullen wel andere manieren zijn van opzetten van de scheringdraden. De linkse manier beviel mij goed.

Het resultaat is een heerlijk warme overjas, die tijdens de winter ook goed gebruikt kan worden als extra deken.

Kleine zwarte strepen, geweven van de gesponnen haren van een New-Foundlander hond.

De stevige draad is `toevallig goed te zien, omdat hij een andere kleur heeft als het kleed.

Een spannend experiment
ANNEKE BOONSTRA